

Column Remco Hoekman



# PRIVATISERING: EEN HELE VERANTWOORDELIJKHEID

Het was actueel in de jaren '80 en is ook nu bij veel gemeenten in beeld: het privatiseren van sportaccommodaties. Diverse constructies en varianten doen zich voor, waarbij in grote lijnen de overheid in meer of mindere mate verantwoordelijkheden naar andere organisaties overhevelt.

In deze column ga ik vooral in op de ontwikkelingen bij de buitensport. In 2014 deed het Mulier Instituut onderzoek naar exploitatie en beheer van buitensportaccommodaties en signaleerde daar grote diversiteit in het gevoerde beleid tussen de sporttakken. Tennisbanen zijn veelal eigendom van de tennisvereniging, terwijl voetbalverenigingen toch vooral gebruiker zijn van gemeentelijke sportvelden. De laatste jaren zijn gemeenten, en dan met name kleine tot middelgrote gemeenten, druk geweest om dit landschap overzichtelijker te maken en alle buitensportaccommodaties aan de buitensportverenigingen over te dragen. Een ontwikkeling die aansluit op het neoliberalisme waarbij bezuinigingen worden gepositioneerd als noodzakelijkheid in een financieel mindere tijd waarin de rol van de overheid verandert. Er moeten keuzes worden gemaakt wat je als gemeente wel, maar ook wat je niet (meer) doet.

Het anders inrichten van exploitatie en beheer van sportaccommodaties kent vooral een achtergrond vanuit kostenbesparing, het verbeteren van de ef-

fectiviteit en een veranderende rol van de overheid. Dit blijkt uit de Monitor Lokaal Sportbeleid die het Mulier Instituut samen met VSG in 2016 bij de Nederlandse gemeenten heeft uitgezet. De vraag is echter of verzelfstandiging en privatisering ook werkelijk tot deze beoogde voordelen leidt, met name waar het de buitensport betreft, en hoe dan? Bij de buitensport zijn het namelijk sportverenigingen die de verantwoordelijkheden van de gemeente overnemen. Van de sportverenigingen is bekend dat de bestuurlijke kracht tussen verenigingen sterk verschilt en dat het vinden van vrijwilligers om invulling te geven aan gespecialiseerde taken een lastige aangelegenheid is. Dit impliceert dat niet alle sportverenigingen in staat zijn om op een goede wijze invulling te geven aan de nieuwe rol en de verantwoordelijkheden die uit de privatisering voortvloeien. Een vraag die eigenlijk aan de voorkant moet worden gesteld en beantwoord is dan ook wat privatisering op termijn voor de sportvereniging, voor de kwaliteit van de buitensportaccommodatie en voor effectiviteit van beleid betekent. Een goed overzicht van de positieve en negatieve gevolgen van privatiseringstrajecten ontbreekt voorsnog. Er zijn echter voortekenen dat het niet overal goed uitpakt. Diverse verenigingen hebben al bij hun gemeente aangeklopt om nadere afspraken te maken over de vangving van toplagen van kunstgrasvel-

den of groot onderhoud van grasvelden om de kwaliteit van de sportaccommodatie te kunnen waarborgen. Daarnaast zien we dat een klein deel van de grotere gemeenten aangeeft juist te willen deprivatiseren, omdat privatisering afbreuk doet aan de mogelijkheden voor integraal en effectief beleid. Door de regie over de buitensportaccommodaties terug te nemen kunnen ze het gebruik van deze accommodaties optimaliseren en kruisbestuivingen (sport, sociaal domein, gezondheid, onderwijs) laten ontstaan.

Kortom, het privatiseren van buitensportaccommodaties is nog geen onverdeeld succes. Maatwerk en inzicht in de werkzame principes zijn essentieel. Hoe kan met welke organisaties wat worden bereikt, en wat zijn bijeffecten om rekening mee te houden? Misschien kan het goedkoper met vrijwilligers, maar hoe zet je de vereniging of accommodatie vervolgens dan nog in bij sociaal beleid en wat betekent dit voor de mogelijkheden voor integraal beleid? Het klinkt misschien simpel om met privatisering kosten te besparen en de effectiviteit van beleid te vergroten, maar het kan evengoed het tegenoverstelde opleveren, als niet weloverwogen te werk wordt gegaan.

**Henk Markerink is directeur van de Amsterdam Arena en als adviseur betrokken bij de bouw en exploitatie van stadions in het buitenland**